

МЕСЕЧЕН БИЛТЕН

Публикација на Сојузот на синдикатите на Македонија
Излегува еднаш месечно
Број 16   Април 2013 година

ПРАЗНИКОТ НА ТРУДОТ ОДБЕЛЕЖАН РАБОТНО

ПРОМОВИРАНА КАМПАЊАТА ЗА ФОРМИРАЊЕ ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКО—СОЦИЈАЛНИ СОВЕТИ

Сојузот на синдикатите на Македонија го одбележа Први мај во работна атмосфера, со промовирање на Кампањата за формирање локални економско – социјални совети.

По тој повод во 12 часот на самиот ден на празникот се одржа прес конференција, на која присуствуваа членови на Претседателството на ССМ, членови на Советот на ССМ, членови на синдикатите здружени во ССМ и други синдикални активисти, како и претставници на социјалните партнери.

Во исто време се одржани прес конференции во девет градови во Македонија – Битола, Прилеп, Велес, Охрид, Струга, Кичево,

Делчево, Пробиштип и Гостивар.

Во продолжение го објавуваме обраќањето на претседателот на ССМ д-р Живко Митревски на прес конференцијата.

“Сојузот на синдикатите на Македонија согласно своите стратешки програмски цели и определби, со цел да се воспостави социјален дијалог на локално ниво, оваа 2013 година, Меѓународниот ден на трудот, Први Мај ќе го одбележи со започнување на

На прес конференцијата јавноста запознаена дека ССМ има јасна стратегија по кој пат ќе оди

Кампањата на ССМ ќе трае во текот на целата година, а ќе биде во насока на остварување на социјалниот дијалог и унапредување на економско-социјалните права на работниците.

Денеска сме тука со цел да Ве информираме дека европската практика на формирање на економско - социјални совети на локално ниво ќе биде имплементирана и во поголем број на Општини во Република Македонија. Во следниот период бараме да бидат вложени заеднички напори за реализација на оваа цел, односно социјалните партнери да потпишат спогодби за формирање на економско – социјални совети на локално ниво, кој ќе претставуваат место каде што ќе се сретнат мислењата на сите различни засегнати страни во Општината, и каде што ќе се изнаоѓаат решенија кој што ќе придонесат да се подобри економската состојба во Општините.

Советот ќе има консултативно-советодавна улога, односно како трипартитно тело ќе ги разгледува економско-социјалните прашања, ќе дава свои мислења, предлози и препораки до Советот на Општината и до други органи, за одредени прашања од економска социјалната свера особено прашањето за вработување на младите и зајакнување на суштинските врски помеѓу потребите на пазарот на трудот, на заедничките цели на социјалните партнери како што се:

- воспоставување, поттикнување и развој на социјален дијалог помеѓу социјалните партнери и усогласување на нивните различни ставови и интереси на локално ниво,
- локалниот економско - социјален Совет ќе биде клучен во отпочнувањето и одржувањето на дијалогот помеѓу приватниот и јавниот сектор особено меѓу системот за образование и поддршка, меѓу сите засегнати страни во заедницата кои што се заинтересирани за локалните економски активности и прашања поврзани со вработувањето,
- воспоставување и зајакнување на врските помеѓу потребите на пазарот на труд дефинирани од страна на деловните субјекти и вештините што се развиваат кај младите преку образовниот систем,

- размена на мислења и информации и постигнување на согласност околу важни економско-социјални прашања од делокругот на локалната самоуправа и особено прашањето за подобрување на вештините за вработување на младите,
- учество во креирање на Законски решенија кој влијаат на материјалната и социјалната положба на вработените, невработените, стечајните работници и работници технолошки вишок, пензионери, младите, жените и друго,
- развивање на колективното договарање, преговарање и склучување на КД на ниво на претпријатија и установи,
- следење и давање на оценки на влијанието на локалните политики врз економската и социјалната стабилност, развојот и животниот стандард.
- следење на состојбата со вработеноста и предлагање на мерки
- поттикнување на методи на мирно решавање на колективни и индивидуални работни спорови на локално ниво.

Една од обврските на централната и локалната власт е придонесот за јакнење на социјалниот дијалог како средство за постигнување на консензус за важни економско-социјални прашања во модерното општество базирано на пазарната економија и демократските односи. Тоа е основниот начин и модул преку кој им се овозможува на социјалните партнери да даваат значителен придонес со свои препораки, предлози, сугестии кој што придонесуваат за економско социјален развој. Дијалогот е секогаш потребен, бидејќи тоа е единствениот начин да се решаваат проблемите, како на централно, така и на локално ниво.“

Објаснувајќи ја платформата на ССМ и одговорајќи на прашањата на новинарите претседателот Митревски додаде дека во Македонија не се дозволија толку драстични влошувања како во други, поразвиени земји, каде висината на отпуштањата достигнаа до 30 проценти од вработените. Статистичките податоци укажуваат дека порастот на вработеноста во нашата земја е шест отсто, додека намалувањето е два отсто. Уште еден феномен карактеристичен за наши услови е што, според податоците од 26.000 претпријатија, на над 10.000 вработени на одредено време работниот однос им е трансформиран на неодредено, со што тие добиле поголема животна сигурност.

Презентирани се податоци за правната заштита, според кои минатата година се поведени околу 2.800 постапки пред судовите, од кои околу 90 отсто се решени во корист на работниците. Од предметите 380 се за неисплатена плата, над 380 за доцнење на платата и одреден дел за исплата на придонеси. Во однос на обвинувањата и нападите упатени деновиве до ССМ Митревски објасни дека проблемите не се решаваат со демагогии, протести кои траат еден ден и потпишување спогодби, како што е вчерашната спогодба на ССНМ, УПОЗ, Синдикатот на клинички и Синдикатот на дипломатската служба. За ССМ Први мај не е само еден ден, туку трае цела година.

Исто така е направен е клучен исчекор во заштитата на одредени категории работници, посебно во делот на заштитата на работничка по основ на бременост, раѓање и родителство. Забранети се сите облици на дискриминација на работничката поради бременост, раѓање и родителство, без оглед на времетраењето и видот на работниот однос, заснован согласно закон. Кај оваа категорија се забрануваат сите облици на дискриминација на работничката, како во однос на пристапот кон вработување, условите за работа, и сите права од работен однос поврзани со состојба на бременост или користат права поврзани со раѓање, бременост и родителство.

Решен е и еден од децанските спорови поврзан со условите за пензионирање и остварување на правото на пензија кај рударите кои работат во рудници со подземен коп, со кој им се обезбеди право на намалување на старосната граница за стекнување на старосна пензија. Во Правилникот за утврдување на работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење, утврдени се дополнително нов број на работни места, повеќе од 20, кои имаат карактер на работни места со бенефициран стаж.“

ПРВОМАЈСКА ПОРАКА ДО ЈАВНОСТА

По повод најголемиот **Меѓународен празник на работниците – Први мај**, претседателот д-р Живко Митревски упати порака до јавноста. Пораката гласи:

ССМ упатува срдечни честитки до сите работници и порака дека темелните човекови права се неприкосновени. Секој човек има право од својот труд да ја обезбедува својата егзистенција и да ја гради својата и иднината на општествената заедница.

За таа цел, за работниците е од исклучителна важност да се организираат во синдикати, да се здружуваат, бидејќи партиципацијата на работниците има клучна улога во изградбата на секое општество во современо и демократско.

ССМ е најмасовната работничка организација во Република Македонија која опстојува повеќе од еден век. Тоа е потврда за преокупацијата на ССМ во остварувањето на темелните цели: подобрување на материјално-социјалната положба на работниците, почитување и унапредување на нивните права, респектирање на синдикатот и зацврстување на неговата позиција во општеството како социјален партнер кој рамноправно придонесува во градењето на РМ во современо и демократско општество – држава-кандидат за членка во ЕУ.

Со практичен, рационален, осовременет и институционален пристап, и во услови на предизвици од најтешката економска светска финансиска и должничка криза, ССМ се фокусираше и ги одбрани трите најзначајни столба:

- не дозволи масовни отпуштања на работниците
- не дозволи намалување на платите

- не дозволи зголемување на пензиската граница

Верификуваните резултати се втемелени во работното законодавство и се бележи процес на имплементирање на низа ЕУ директиви, унапредување на социјалниот дијалог, функционирање со донесување на низа историски закони од типот на Законот за минимална плата, Законот за европски работнички совети и Законот за мобинг кој се очекува наскоро да се донесе. Истовремено, се врши збогатување на работната легислатива со ратификацијата на 5 конвенции на Меѓународната организација на трудот и 19 директиви на Европската Унија, што е уште еден конкретен придонес во делот на зголемување на бројот, но и подигнување на свеста за потребата од меѓународните работнички стандарди.

За ССМ и натаму останува предизвик: почитувањето и унапредувањето на работничките права; зголемувањето на бројот на вработени; редовната исплата и одржувањето на реалната вредност на платите; издигнувањето на свеста за потребата од имплементирање на меѓународните работнички стандарди, унапредување на социјалниот дијалог и интензивирање на процесот на формирање на локални економско-социјални совети, како и за други прашања за подобрување на економско-социјална положба на работниците.

ОД 2010 ГОДИНА НА ПРВИ МАЈ ЗАПОЧНАТИ ЧЕТИРИ КАМПАЊИ

ССМ во одбележувањето на овој голем празник на работниците се фокусираше на организирање кампањи за одредени конкретни прашања од интерес за работниците и подобрување на нивната економско-социјална положба. Постигнатите резултати претставуваат предизвик и натаму да продолжи ваквата практика на дејствување на ССМ по повод овој голем Празник на трудот.

ЗАЧЛЕНИ СЕ И ЗАПОЗНАЈ ГО ТВОЈОТ СИНДИКАТ

пристапници, банер и флаери. Непосредно пред Први мај, во ССМ се одржа Прес конференција.

Во 2010 година, во чест на Први Мај, ССМ одржа кампања под основното мото: „Зачлени се и запознај го твојот Синдикат“. Кампањата беше промовирана во Скопје, на Плоштадот „Македонија“, каде беа поставени штандови со: рекламен материјал на ССМ и синдикатите,

Резултат од Кампањата на ССМ: Зачленети се нови 26.000 членови во синдикатите здружени во ССМ.

Во 2011 година, во рамките на одбележувањето на Првوماјскиот празник, ССМ започна кампања под мотото: „Минималната плата – потреба и обврска за материјалната и социјалната сигурност на вработените“, беше одржана и Конференција за минималната плата, а се одбележа и Светскиот ден за безбедност и здравје при работа – 28 април. Целта на кампањата беше во Република Македонија да се донесе Закон за минимална плата. Кампањата на ССМ беше успешна, на 1.10.2011 година со социјалните партнери беше склучен Договор за минималната плата во висина од 8.050 ден. за 2012 година

Резултат од Кампањата на ССМ: донесен е Закон за минимална плата во Република Македонија

Во 2012 година, ССМ како и претходните години, Први мај го одбележа работно. Ја промовираше Иницијативата за носење посебен Закон за мобинг на Првوماјската конференција, под мотото: „Да го заштитиме човековото достоинство со донесување закон за заштита од мобинг“. Оваа Иницијатива на ССМ е прифатена од страна на Економско-социјалниот совет и Владата на Република Македонија, ССМ понуди Предлог-текст на Законот за мобинг.

Резултат од Кампањата на ССМ: Иницијативата на ССМ е прифатена и е ставен во процедура Закон за спречување на психичко вознемирување на работното место.

ЗНАЧЕЊЕТО НА ЛОКАЛНИТЕ ЕКОНОМСКО-СОЦИЈАЛНИ СОВЕТИ

Поаѓајќи од потребата за заживување и унапредување на социјалниот дијалог на локално ниво, оваа 2013 година, одбележувањето на Први Мај, ССМ ќе го посвети на интензивирање на кампања за формирање на локално економско-социјални совети. Во Република Македонија вакви совети се формирани во пет општини: Струмица, Кавадарци, Куманово, Штип и Тетово. Во сите овие совети, ССМ има свои претставници. За наредниот период, се преговара и е најавено формирање на економско-социјални совети во: Битола, Велес и Скопје – општина Центар.

ССМ смета дека процесот на формирање на економско-социјалните совети на локално ниво треба да се интензивира со оглед на тоа што ова е најефективниот начин за поттикнување на социјалниот дијалог и заштита и промоција на економските и социјалните права и интереси на работниците и работодавачите на локално ниво. Со ова ќе се поттикне и потпишувањето на колективните договори на локално ниво, односно на ниво на работодавач, процес кој, исто така, треба да се промовира и интензивира.

Основањето локални совети е согласно со европските концепти за зајакнување на структурите на локално ниво. Составот на локалните ЕСС е трипартитен, со учество на локалната управа, синдикатите и работодавачите. По потреба, зависно од природата на темата, се свикнуваат претставници на невладини организации, граѓански здруженија, училишта, стопанство, комунални дејности. Функцијата на локалните совети е консултативно - советодавна. Досега најголем акцент се става на положбата на младите, на нивното образование кое треба да биде во склад со локалниот пазар на труд. Локалните ЕСС даваат свои мислења, препораки и предлози за одредени состојби и предлагаат начини на нивно спроведување.

ПРЕС КОНФЕРЕНЦИИ ВО ДЕВЕТ ПРЕТСТАВНИШТВА И КАНЦЕЛАРИИ

На Први мај во исто време, во 12 часот, се одржаа прес конференции во регионалните претставништва и канцелариите во девет градови во Македонија – Битола, Прилеп, Велес, Охрид, Струга, Кичево, Делчево, Пробиштип и Гостивар. На сите прес конференции на претставниците на локалните медиуми и на дописништвата од националните медиуми им е објаснета Кампањата на ССМ.

Силјановски со соработниците на првомајската средба со медиумите

На прес-конференцијата на РСП Битола секретарот Симе Силјановски истакна дека денеска почнува кампањата за формирање економско-социјален совет во овој град.

Локалниот економско-социјален совет ќе има консултативно советодавна улога и како трипартитно тело ќе разгледува прашања и ќе дава свои мислења кои ќе бидат доставени до Советот на општината и други органи на локалната самоуправа, особено прашањето за подобрување на вештините за вработување на младите, посочи Силјановски. Тој исто така најави дека во наредниот период активно ќе се следи состојбата со вработеноста и предлагање на мерки во општините од нивна надлежност, како и мирно решавање на колективни и индивидуални работни спорови на локално ниво.

Остваривме средба со битолскиот градоначалник и преговорите се одвиваат добро што значи очекуваме брзо формирање на локалниот економско социјален совет. Нашата намера не е да влегуваме во власта, туку како синдикат е да ги исполнуваме барањата на нашето членство. Дијалогот е секогаш потребен, бидејќи тоа е единствениот начин да се решаваат проблемите, како на централно, така и на локално ниво, истакна Силјановски.

Од РСП - Битола е упатена порака да продолжат инвестициите во стопанството за отворање на нови работни места и намалување на невработеноста во регионот.

Дијалог со Владата и ресорните министерства има, но изостанува дијалогот поединечно со раководствата на компаниите, изјави координаторот Ванчо Трајчевски на конференцијата за печат во Штип. Тој рече дека работниците се тие кои што треба да се организираат и да формираат синдикат, по

Ванчо Трајчевски

што ќе можат да го остварат своето право, односно да го потпишат колективниот договор со работодавецот и со тоа да добијат заштита за нивните работнички права. Формирањето на Економско социјалните совети се чекор напред, но факт е дека работниците во Македонија се неорганизирани и исплашени, што во моментот им оди во прилог на работодавачите.

ЕЛАТЕ СИТЕ, ЌЕ ВИКАМЕ “УА!”

Тешко може да се замисли двајца приватни превозници на градски автобуси, едни од оние што чадат како чаршиска кебапчилница, да излезат во јавност, самите да се прогласат за претставници на возачкиот сталеж, и јавно да ги обвинат цел ГСП, сите меѓуградски и интернационалните компании дека е иле оти не им се придружуваат.

Или, неколку болничари, незадоволни од некој пропис, да излезат со транспаренти, да се претстават за “совест на македонското здравство“. Па да се чудат, се така јавно пред камери, зошто ли зошто не им се придружува Клиничкиот центар, сите болници, градски здравствени домови и општи ординации, сите установи од целата држава по список.

Вакви апсурдни сценарија не им паднале на ум ни на “К – 15“, но нешто приближно се случува секој Први мај околу (не во) синдикалното движење. Видовме дека ни на Први мај 2013 година не изостанаа прозивките и нападите врз ССМ од страна на малку познати, или сосем непознати здруженија, со нејасни цели и збркана сојава, но со чудни идеи за синдикализмот. Се јавија две граѓански здруженија, “Ленка“ и “Солидарност“, кои држеа пресови пред зградата на ССМ, носеа транспаренти, работеше и мегафон. Кога не знаеш како, удри јако! Дента на празникот “спасувачите на честа на работниците“, во импозантна бројка од дури четириесеттина лица, повеќето студенти присобрани на “жиме мајка“, развикуваа по празните улици, па ехото одекнуваше некако глуво во празничниот град.

Двајца од нив се прошверцуваа во зградата, лажно претставувајќи се како “новинари на Радио Канал 77“, и сред прес конференција ги развија нивните транспаренти. Интересни беа нивните одговори. На прашањето “Кои сте вие?“ само покажаа на летвите со писанијата. “Кој ве покани?“ “Сами се поканивме“. “А што сакате од ССМ?“ Тука не поарчија зборови, само се загледаа некаде во празно. Коректно претставување, нема што, но некако потсетуваа на оние егзибиционисти кои, немајќи како да ја соопштат нивната порака до светот, скокаат преку ограда, трчаат цик – цак по теренот да ги ескивираат редарите и за неколку секунди ги прекинуваат фудбалските натпревари.

Овие чудни сцени се само еден од видените обиди за самопромоција на едикојси индивидуи со дискутабилни амбиции. Во овие случаи обично се реагира достоинствено, како лекари кога ќе им дојде проблематичен пациент. Има такви самобендисани табети, кои се убедени дека знаат повеќе од цел лекарски конзилиум. Учат еден примариус по медицина

како треба да лекува и згора сами одредуваат терапија. Медицините обично не влегуваат во дискусија, го ислушуваат и молчешкум продолжуваат понатаму. Но сепак го лекуваат и него, како и другите болни.

Меѓутоа, вистинското прашање е од која причина овие настани добија публицитет во одреден број медиуми. Примарен фактор секако е уредувачката политика, сведена на упатството “ова форсирај, овие нападни ги“. Но треба малку да се објаснат кредибилитетот и природата на македонскиот медиумски простор, во кој врие од урнати професионални стандарди, фрапантна неинформираност, површност, незнаење, шаблонизирани извештаи, немање желба за креација, низок капацитет за објективно известување, додворување кон работодавачот. Размислувањето се врти во ограничена рамка “ден на трудот – синдикати – има или нема протести – излети – скара“.

Лесно е вака површно да се поврзат два настани. Синдикатот е згодна мета за шлаканица, може да се удри без да заболи раката. Ем звучен наслов, ем плус кај работодавачот, што значи и кај оние над него. Со политичари или бизнисмени не е така, зашто може да те заболи нешто многу повеќе од раката, па да се чешаш каде не те чеша.

Една сцена на самиот прес остана незабележана, но од друга страна многу кажува. На сугестијата да се земе публикацијата “Што постигнавме – програмски потврди“ (поделена беше на сите присутни) една гласна новинарка ја зеде в рака. Што направи? Ја виде корицата, ја заврте последната страница и ја остави на маса. Не ја ни отвори брошурата, не ги прочита ни насловите и замина без да ја понесе публикацијата. Доволна илустрација за причините поради кои постигнувањата на ССМ не се многу познати во македонската јавност.

Затоа се јавија сугестивни наслови, како “Симболични првомајски пораки на синдикатите место протести“ (Дневник), “Први мај го удостоија невладини без поддршка на синдикатите (Скај), “ССМ нема да протестира, ама има кој да мисли на работниците“ (Телма).

Сепак голем број медиуми известуваа коректно, посебно објавувајќи за протестите и за начинот на одбележување на ССМ. Авторите кои вистински го следат синдикатот знаат повеќе од оние кои прво добиваат готов наслов, стокмен пред да отидат на настанот.

СРЕДБА СО АМБАСАДОРКАТА НА КРАЛСТВОТО БЕЛГИЈА АНИК ВАН КАЛСТЕР

На 5 април во посета на Сојузот на синдикатите на Македонија беше нејзината екселенција амбасадор на Кралството Белгија во Софија Аник Ван Калстер, која разговараше со со претставниците на ССМ: претседателот д-р Живко Митревски, секретарот на Советот на ССМ Ангелко Ангелковски, Лидија Насковска, советник за проекти и ЕУ интеграции и раководителот Слободан Трендафилов од ССМ.

На средбата е разговарано за можностите за соработка на ССМ со синдикатите во Белгија, за помош при користењето на европските фондови и за други облици на соработка.

Претседателот д-р Живко Митревски ја објасни улогата на ССМ во социоекономскиот живот во земјава и дека ССМ е живо заинтересиран и дека настојува да придонесува во сите процеси на интеграцијата на Македонија во Европската Унија. Тој ја запозна гостинката со достигнувањата на ССМ од 2010 година до денес.

За нас се особено важни историските традиции на синдикалното движење во Белгија, развиениот социјален дијалог, па и самиот факт што во Брисел е средиште на Европската Унија. Не се во прашање штрајковите и протестите, туку креирањето на социјалниот дијалог и методите на дејствување на синдикатите, рече Митревски.

Претседателот ја информира гостинката за учеството на ССМ во евроинтеграцијата на земјата – партипацијата во Националниот совет за ЕУ интеграција, тело кое е битно затоа што е врзано за креирањето на работното законодавство. Преку Националниот совет ССМ ги следи сите активности на државата на овој план.

Ангажманот на Синдикатот се согледува по тоа што за две години се имплементирани 19 европски директиви, ратификувани се пет конвенции на МОТ и поведена е иницијатива за ратификација на уште три конвенции. Гостинката исто така е запознаена со состојбите во колективното договарање, законот за мобинг и воопшто за методите на дејствување на ССМ. Митревски објасни дека во Македонија мора да се води сметка на фактот што политичката идеологија е подоминантна од

Амбасадорката изјави дека ќе се преиспитаат сите облици на меѓусиндикалната соработка

социјалната и затоа треба многу да се внимава ССМ да остане независна и самостојна организација. Претседателот потсети на потегот на бившото раководство, кога со ставањето на страна на политичка партија се предизвика подвоеност во синдикалното движење во Македонија.

Амбасадорката Ван Калстер се интересираше за учеството на ССМ во европските проекти. Таа потенцираше дека забележува интерес од двете страни, ССМ и белгиските синдикати, за развивање на соработката. Инаку таа информираше дека во Белгија е развиена соработката меѓу трите синдикати (демохристијанските, социјалистичките и либералните) кои, исто како во Македонија, имаат потпишано Меморандум за соработка. Инаку е задолжено лице да испита кои области на соработка би биле интересни за ССМ, со тоа што има сознанија дека постои интерес од двете страни.

Поседна тема на разговорот беше пристапот до европските фондови, на што претседателот Митревски објасни дека дистрибуцијата на средствата од Унијата е доста проблематична. Се случува огромни средства да се доделат на невладини организации, со само неколку члена и со многу нисок капацитет, и тоа за синдикални и социјални теми, додека ССМ е заобиколен.

Амбасадорката Ван Калстер изјави дека покрај овој проблем ќе се испитаат конкретните облици на соработка на синдикална соработка меѓу синдикатите во двете земји.

ОДБЕЛЕЖАН СВЕТСКИОТ ДЕН НА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

На 25 април 2013 година во Маврово се одржа Конференција за Национални стратегии за безбедност и здравје при работа, во организација на Македонското здружение за заштита при работа, а во знак на одбележување на 28 април, Светскиот ден за безбедност и здравје при работа.

ССМ се јави како ко-организатор на Конференцијата. Претседателот на ССМ, д-р Живко Митревски, во своето обраќање укажа на борбата за обезбедување на безбедни и здрави услови при работа. ССМ во континуитет посебно се залага за остварување на ова темелно човеково право кое е предуслов за обезбедување на општествен развој.

Во овој контекст, посебно се потенцираат значењето и улогата на ССМ поврзани со борбата за збогатување на Меѓународните

Претседателот Митревски на собирот укажа на потребата од опасностите што ги носат новите технологии

места.

ССМ и покрај економската и финансиската криза укажа на потребата за доследно спроведување и превенирање на мерките за БЗР со воведување и градење на национални стратегии за БЗР кои не само што треба да се донесуваат, туку и доследно да се спроведуваат како обврска не само на социјалните партнери, туку и на општествената заедница во целина.

На Конференцијата присуствуваа голем број гости од земјата и странство (Норвешка, Ирска, Турција, Србија, Албанија, Швајцарија, Белгија, Бугарија и Косов. Конференцијата ја отвори Претседателот на МЗПП г. Милан Петковски. На крајот на Конференцијата беа доделени годишни награди за БЗР.

работнички стандарди и работното законодавство. На овој план посебно е значајно тоа што ССМ успешно ги заврши активностите кои доведоа до ратификација на Конвенцијата за промотивна рамка за БЗР, усвоена во Женева на 15 јуни 2006 година (во РМ ратификувана на 19 март 2012); Конвенцијата за заштита на мајчинството, усвоена во Женева на 15 јуни 2000 година (во РМ ратификувана на 19 март 2012 год.) Оваа конвенција ја ревидира Конвенцијата за заштита на мајчинството, ревидирана во 1952 година.

Во рамките на средбата се одбележува 28 април, Светскиот ден на безбедност и здравје при работа

ССМ во текот на изминатата година покрена низа прашања поврзани со подигнување на нивото на БЗР, а исто така се реализирани измени во Законот за работни односи поврзани со заштита на работничките права по основ на бременост, раѓање и родителство, забрана за дискриминација која се однесува на овие категории во делот на пристапот до вработување, условите за работа и сите права од работен однос (чл. 9 - б, 11, 25 и 101 од ЗРО/12). Истовремено, како резултат на кампањата за донесување на Законот за мобинг, во собраниска процедура е предлогот за донесување на овој закон.

Претседателот Митревски посебно укажа на потребата од соодветен однос кон климатските промени и потребата од нови зелени работни

РАБОТИЛНИЦА НА "PRO - GE", СГИП, СИЕР И АГРО СИНДИКАТОТ

Харалд Виденхофер, Маре Анчева, Цени Фромби, Герхард Рајс, Мато Лалиќ и Јаким Милутиновиќ

На 5 април во ССМ се одржа Работилницата за зачленување на нови членови. Работилницата е одржана во рамките на неколкугодишниот заеднички проект на синдикатот од Австрија "PRO-GE" со Синдикатот за гардежништво, индустрија и проектирање, Синдикатот за индустрија и енергетика и АГРО Синдикатот. Слушатели на работилницата беа членови на трите македонски синдикати. Предавач бече Цени Фромби, национален секретар во синдикатот од Велика Британија "Union", која ги пренесе искуствата околу методите на зачленувањето во нејзината земја.

На собирот присуствуваа Харалд Виденхофер, генерален секретар на Европската федерација на синдикатите за храна, агрокултура и туризам (EFFAT), Герхард Рајс од "PRO-GE", како и соработниците на заедничкиот проект на "PRO-GE", СГИП, СИЕР и АГРО Синдикатот Мато Лалиќ од Хрватска и Јаким Милуновиќ од Србија.

Покрај денешната средба, која е дел од проектот насловен како "Член зачленува член", во рамките на неколкугодишната соработка се одржани повеќе едукативни советувања и семинари за социјалниот дијалог, колективното договарање и други синдикални теми.

ПРОДОЛЖЕНИ КОЛЕКТИВНИТЕ ДОГОВОРИ ЗА ТЕКСТИЛ, КОЖА И ЧЕВЛИ

На 5 април во Сојузот на синдикатите на Македонија се потпишани две спогодби, со кои се продолжува важноста на колективните договори за текстил, кожа и чевли.

Спогодбата за продолжување на Колективниот договор за текстилна индустрија ја потпишаа претседателот на Синдикатот на работниците од текстилната, кожарската и чевларската индустрија Ангелко Ангелковски и претседателот на Здружението за текстилна индустрија при Организацијата на работодавачи на Македонија Димитар Поповски.

Спогодбата за продолжување на Колективниот договор за кожарската и чевларската индустрија ја потпишаа исто така претседателот на СТКЧ Ангелко Ангелковски и претседателот на Здружението за чевларска и кожарска индустрија при ОРМ Костадин Барзов.

На потпишувањето присуствуваа претседателот на ССМ д-р Живко Митревски и претседателот на Организацијата на работодавачи Ангел Димитров.

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА ЕФФАТ БРУНО ВАНОНИ ВО АГРО СИНДИКАТОТ

Бруно Ванони (средина) на седницата на АГРО Синдикатот

На 18 април се одржа Десеттата седница на Советот на Синдикатот на работниците од агроиндустрискиот комплекс на Република Македонија (АГРО Синдикат), на која присуствуваше Бруно Ванони, претседател на "EFFAT", Европската федерација на синдикатите од земјоделството, тутунската и прехранбената индустрија и туризмот.

Претседателот на АГРО Синдикатот Живко Даневски ги запозна претседателот Ванони и присутните гости од Бугарскиот синдикат за земјоделство со приликите во Република Македонија и ја истакна потребата од заедништво на синдикатите во остварувањето на заедничките цели.

Членовите на Советот од страна на Бруно

Ванони беа информирани за заедничките политики на ЕУ за земјоделството и за проблемите со вработувањето во земјоделството во Унијата. Постои развој во заштитата на животната околина, се работи за порамномерна распределба на буџетот за земјоделството и во основа EFFAT е задоволен од аграрната политика во Унијата. Попроблематична е политиката на слободното вработување во сите земји во Унијата, каде не постои еднаков третман на домашните работници и лицата од новите земји членки.

Инаку EFFAT е со став дека, од аспект на продукцијата во земјоделството и прехранбената индустрија, треба да се почитуваат и да се негуваат културните разлики и менталитетот на секоја земја поодделно. Во однос на европската политика на штедење ставот е дека постојните мерки водат кон осиромашување на населението.

Потребно е сите да дејствуваме на ист начин и во исто време, порача претседателот на EFFAT. Во тој правец беше потенцирана соработката со македонскиот синдикат. Инаку АГРО Синдикатот е полноправен член на EFFAT, организација која обединува 125 национални синдикати со 2,6 милиони членови.

СЕМИНАР НА СХНМ ЗА КОЛЕКТИВНОТО ПРЕГОВАРАЊЕ

Синдикатот на хемија, неметали и метали (СХНМ) на 20 и 21 април во Маврово организираше семинар на тема колективното преговарање.

Предавач на семинарот, што се одржа со поддршка на Фондацијата “Фридрих Еберт”, беше д-р Лазар Јовевски од Правниот факултет “Јустинијан Први”.

На средбата учествуваа околу 40 синдикалци од скоро сите синдикални организации во СХНМ.

СЕДНИЦА НА СЕКЦИЈАТА НА МЛАДИ

Секцијата на млади при ССМ на 29 април одржа седница на која се расправаше за основните цели во наредниот период.

Претседателката на секцијата Лидија Насковска, инаку советник за проекти и евроинтеграции на ССМ, ја насочи дискусијата кон дефинирање на најбитните цели во наредниот период.

Насковска информираше за склучениот Договор за соработка на секциите на млади синдикалци во Регионалниот синдикален совет “Солидарност”, кој ги опфаќа синдикатите од државите на поранешната југословенска федерација. На средбата во средината на април во Сараево е договорено одржување младински камп во Босна и Херцеговина, додека во тек е оформување на интернет страница на младите синдикалци во “Солидарност”, во која ќе партиципираат сите национални секции.

Покрај вмрежувањето на секциите во наредниот период е потребно интензивно да се работи околу Акциската програма за

вработување млади на Владата на РМ. Исто така и оваа година ќе продолжи “Школата за млади синдикални лидери”, која минатата година одржа неколку сесии предавања.

На средбата беше присутен претседателот на ССМ д-р Живко Митревски, кој на младите им ја објасни основните цели на платформата на ССМ. Митревски им порача на младите синдикалци дека покрај регионалното организирање на секциите во рамките на “Солидарност” се отвора простор за вмрежување во организациите на Европската конфедерација на синдикатите, за што е разговарано неколку пати. Исто така постојат можности за вклучување и во Светската федерација на синдикатите.

Една од примарните цели е засилена агитација за зачленување на младите вработени во синдикатите. Просечната старосна граница на членството во цела Европа е доста висока и токму затоа големо внимание се насочува кон популацијата која утре треба да стане носител и на синдикалните движења.

Претседателот д-р Митревски во продолжение ги запозна младите синдикалци со постигнувањата во изминатите три години и со клучните цели на ССМ. Го напуштивме демагошкиот приод и се концентриравме на конкретни цели кои дадоа резултати. Инаку во Секцијата на млади при ССМ членуваат младинските секции од гранските синдикати здружени во ССМ. Во некои синдикати и во одредени области и работни средини се уште уште не се формирани секции, што е уште една од приоритетните цели на младите.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА

Република Македонија е регионален лидер во организираноста на општествената одговорност на претпријатијата, иако постојат уште многу компоненти кои треба да се уредуваат, е кажано на Конференцијата што на 3 април се одржа во ЕУ Центарот во Скопје, која значи почеток на Проектот "Кооперативна општествена одговорност за сите". Како што информираше модераторот Миле Бошков од Бизнис конфедерацијата на Македонија, проектот е поддржан од Европската Комисија и е предводен од Турската федерација на асоцијации на работодавачи. Ќе учествуваат Меѓународната организација на работодавачи (IOE), Хрватската организација на работодавачи (CEA), Бизнис конфедерацијата на Македонија, Црногорската федерација на работодавачи (MEF) и Националниот совет за мали и средни претпријатија во Романија (CNIPMMR). Проектот ќе трае две години, односно до 1 декември 2014 година, со дефинирани содржини, работни пакети, методологија за подобрување на капацитетите, доделување награди, издавање посебен водич за југоисточен европско – турски модел и други содржини.

Претседателот на ССМ д-р Живко Митревски рече дека, со оглед на светската економска криза, чинителите и учесниците покажуваат храброст и одговорност во прогресот на овој концепт во државата. Концептот не стимулира сите да прифатиме

Пораката од ССМ на конференцијата гласи дека во општествено одговорните претпријатија мора да постои синдикална организираност

понапредни принципи, практики и начела отколку што се класичните принципи на неолибералниот капитализам. Сметам дека овој приод треба да биде поттик и за работодавачите, затоа што општествено одговорното однесување значи збогатување на општествените вредности во Република Македонија. Со одговорно однесување претпријатијата добиваат задоволни работници, го зголемуваат својот углед, стануваат респектиран деловен партнер, развиваат нов маркетиншки имиџ и воопшто стекнуваат многу предности.

Став на Сојузот на синдикатите, како и на сите синдикални организации во земјата, е дека без синдикална организираност не може да постои

општествена одговорност. Социјалниот дијалог во претпријатијата е клучна компонента и во тој правец значајна е директивата на ЕУ за информирање и консултирање на работниците.

ССМ од почеток бараше вметнување на социјалните компоненти во општествената одговорност и затоа ги охрабруваме носителите на овој проект да дејствуваат во овој правец. Инаку самиот факт дека неколку години по ред наградите ги добиваат неколку претпријатија укажува на потребата од едукација и ширење на концептот во целото стопанство, објасни Митревски.

ДОДЕЛЕНИ НАГРАДИТЕ НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА. Министерството за економија и Координативното тело за општествена одговорност на 23 април ги доделија националните награди за најдобри општествено одговорни практики на македонските претпријатија за 2012 година.

Наградите за корпоративна општествена одговорност се доделуваат по шести пат, и тоа на големи, мали и средни претпријатија. Сојузот на синдикатите на Македонија учествува во Комисијата за односи со вработените. Инаку постојат следните категории: односи со вработените, етичко управување, односи на пазарот, заштита на животната средина и вложување во заедницата.

За оваа година националната награда е дел од Иницијативата поддржана од Европската комисија "Европски систем за наградување на општествената одговорност на претпријатијата". Со учеството на оваа иницијатива, која во Македонија ја спроведува Асоцијацијата за развојни иницијативи "Зенит", најдобрите практики на наши претпријатија ќе бидат претставени пред европската јавност. Тоа се две наградени претпријатија, "Раде Кончар - Сервис", во категоријата етичко управување, и "Млекокарница Битола", во категоријата вложување во заедницата. Партнерските проекти на овие две компании добија најмногу бодови од комисиите и тие ќе бидат претставени на европската церемонија на 25 јуни во Брисел.

"Раде Кончар – Сервис" со Канцеларијата за перзистентни органски загадувачи создаде "Регионален еколошки центар за отстранување штетни состојки од трансформаторско масло", што се случува за првпат на Балканот.

“Млекарница АД Битола”, заедно со “Даму филантропија ЈИЕ Скопје” реализира едукативни активности за поттикнување на хуманоста и помагање на заедницата во 150 градинки, со 10.000 опфатени деца. Тие деца изработија уникатни подраоци за децата згрижени во над 20 здравствени установи и установи за деца без родители.

Другите наградени претпријатија се “Македонски Телеком” и “Т – мобиле” во категоријата однос кон вработените, “Раде Кончар ТЕП” во категоријата етичко управување, “КБ пензиско друштво” и Цементарница “Усје” во категоријата однос на пазрот, “Македонија турист” во категоријата однос кон животната средина и “КА-ДИС” во категоријата вложување во заедницата.

Покрај овие претпријатија 18 други практики добија плакети за успешно спроведени проекти.

Оваа година има досега најголем пријавени проекти, вкупно 66, и најголем број компании учесници во последните пет години. Над една третина од компаниите аплицирале за првпат. Државниот секретар во Министерството за економија Анче Трифунов рече дека ова е доказ дека се остварува една од целите, проширување на кругот на деловните субјекти кои настојуваат да работат одговорно кон животната средина и социјалното опкружување.

Оперативниот директор на делегацијата на Европската Комисија, Мартин Клауке, истакна дека ООП за Европа претставува формула за конкурентна, иновативна и социјално инклузивна Европа.

Претседателот на Координативното тело Александар Николов информираше дека над 70 отсто од апликациите компаниите ги имаат поднесено во партнерство со здруженија на граѓани, установи или државни органи, што покажува дека претпријатијата развиваат системски пристап кон општествената одговорност. Целта на наградата е да се промовираат позитивни практики на општествено одговорно дејствување и да се испирира понатамошно унапредување на општествената одговорност кај претпријатијата во Македонија.

ОЛЕСНУВАЊЕ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ПРЕКУВРЕМЕНА И НОКНА РАБОТА И МОЖНОСТ ЗА КОНТРОЛА

На 11 април се одржа конференција за печат, на која се објаснети постапките за олеснување на процедурите за прекувремена работа и контролата.

Министерот за труд и социјална политика Спиро Ристовски објасни дека работодавачите по електронски пат ќе можат да ги доставуваат пријавите работниците за прекувремена работа, ноќна смена и работа на државни празници до Државниот инспекторат за труд и по електронски пат, на имеил адресата prijava@mtsp.gov.mk.

Сите три социјални партнери изразија задоволство од воведувањето на новата постапка

“Ова подразбираше сложена административна процедура и трошоци за компаниите, поради што одлучивме да воспоставиме електронски ситем за пријава. На посочената адреса ќе можат да се испраќаат унифицирани пријави, кои работодавачите ќе можат да ги најдат на интернет страниците на Министерството за труд и социјална политика и на Државниот инспекторат за труд. Пријавата треба да биде испечатена, пополнета со потребните податоци, со потпис и печат на правниот субјект и скенирана да биде испратена до Инспекторатот за труд”, рече на денешната прес-конференција министерот за труд и социјална политика Спиро Ристовски.

Како досега при пријавувањето преку писмена изјава, така и при електронското пријавување работодавачите треба да ги запазат предвидените рокови во Законот за работни односи.

Претседателот на Сојузот на синдикатите на Македонија изјави дека на ваков начин ќе се обезбеди зголемување на вредноста на трудот на работникот, но и ќе обезбеди поголема транспарентност и контрола на остварувањето на правата на работниците.

Ангел Димитров, претседател на Организацијата на работодавачи, истакна дека ОРМ е задоволна од мерките, пред се поради тоа што тие се одговор на нивните забелешки за неможноста во одредени случаи да се отиде лично до инспекторатот. На овој начин ќе можат да се запазат роковите и да се избегнат високите глоби.

РЕГИОНАЛНИ СИНДИКАЛНИ ПРЕТСТАВНИШТВА И СИНДИКАЛНИ КАНЦЕЛАРИИ

РСП ДЕЛЧЕВО

Пружена правна помош за вработен во Локалната самоуправа на Делчево. Со постапките до Врховниот суд и Апелациониот суд се поништени актите за престанок на работниот однос.

Исто така интервенција за друг вработен во Локалната самоуправа околу добиено предупредување за наводно неисполнување на работните задачи.

Даден е правен совет на лице во “Фротирка компани“ околу прераспределување на работно место, што не е во склад со високото образование и работното искуство.

Добиени се две пресуди од Врховниот суд за двајца вработени во Локалната самоуправа, со кои се одбиени поднесените ревизии за престанок на вработувањето. Добиена е пресуда од Апелациониот суд со која е преиначена првостепената пресуда со која беше уважено тужбеното барање на државен службеник од Општината.

Изготвена е претставка до Републичкиот судски совет за работник на РОЦ “Саса“, во врска со даден отказ поради кршење на работниот ред и дисциплина. На работникот му се дадени правни совети.

Се одржуваат редовни контакти со повеќе претседатели на синдикалните организации од регионот, меѓу кои и со работниците во ЈПКД “Брегалица“, кои неодамна се зачленија во синдикатот.

РСП ОХРИД

Во месец април во регионот преовладуваа средби и интервенции во повеќе работни средини околу проблемите со неизплатување и доцнење на плати.

За доцнење на платите повеќе од три месеци одржан е состанок во Синдикалната организација во МЛП “Проаква“ РЕ Охрид, на кој присуствуваше претседателот на Управниот одбор на претпријатието.

Поради истиот проблем, доцнење на платите и на придонеси за здравствено осигурување за три месеци, одржана е средба со група вработени во ЈП “Нискоградба“.

За три месеци доцнат платите и во јавното претпријатие “Билјанини извори“, каде е одржана средба со вработените и со Синдикалната организација.

Одржана е средба со повереникот на Дирекцијата за заштита и спасување – единица Охрид, заради недоразбирања и спречување на истапувањето на членство.

По одржаните состаноци преземени се низа активности, меѓу кои и средба со градоначалникот и секретарот на Локалната самоуправа. На овие средби е разговарано за превземање конкретни мерки за санирање на настанатите проблеми.

Во делот на зачленувањето посетени се АД “Градинар“, ЗЗ “Горица“, АД “Билјана“, “Словин“, Водната заедница “Голема река“ од Велмеј, при што се активностите и контактите се координираат со претседателот на АГРО Синдикатот.

РСП СКОПЈЕ

По барање на УПОЗ организиран е состанок во СО на КПД “Шутка“. На состанокот на директорката на Казнено - поправниот завод Сузана Гавриливиќ и е предочено барање за поголема соработка со членовите на синдикалната организација околу разрешување на нивните проблеми и барања.

Одржани се контакти со Локалната самоуправа на град Скопје, и тоа за започнување постапки за зачленување, како и за понатамошните чекори за формирање локален економско - социјален совет на Општина Центар.

Во текот на месецот е продолжено присуството и агитацијата со делење материјали во помали компании од областите кои ги покрива АГРО Синдикатот, со цел поширока информираност и основање за синдикални организации.

РСП ТЕТОВО

По барање на претседателот на ГИФИХ интервенции во синдикалната организација на печатницата “Напредок“ околу регулирање на потребната документација.

Правна помош за поранешен вработен во Бирото за стокови резерви, кој иако е невработен не го остварувал правото на паричен надоместок и воедно не добил отпремнини. За таа цел е поднесено барање до Министерството за финансии.

Одржана е средба во ЈЗУ “Клиничка болница“ и “Здравствен дом“ околу поднесените тужби на група лекари за помали плати поради плаќањето по учинок.

Присуство на седници на Одборот на доверители на АД “Поле“ во стечај, при што од страна на поранешните вработени е побарана исплата на платите од пресметаниот вишок на средства.

СК ГОСТИВАР

Посета на Земјоделската задруга “Габрово“ и разговор со менаџерот околу можноста за формирање синдикална организација. Одржани се разговори со градоначалникот на Гостивар околу продолжување и продлабочување на соработката.

СК КИЧЕВО

Одржани се средби со локалните самоуправи во Кичево, Вранешница и Другово за проблемот на преземањето на вработените од страна на Локалната самоуправа во Кичево, при што е донесен позитивен заклучок.

КОНТАКТ

Благојче Крстевски, стручен соработник за информирање на ССМ
Тел/факс 02/3225-937 e mail: b.krstevski@ssm.org.mk